به نام خداوند بخشنده و مهربان

درس هوش مصنوعی

گزارش پروژه مقایسه روشهای مختلف طبقهبندی روی یک مسأله

استاد درس:

دكتر قطعى

نام دانشجو:

اميررضا رادجو

9717.11

ديتاست مورد استفاده:

دیتای مورد استفاده ما در این گزارش مربوط به دادهای موجود در کتابخانه sklearn که مربوط به سرطان سینه است می باشد. این داده دارای ۳۱ ویژگی مختلف برای 569 داده مختلف میباشد و در اینجا ما قصد داریم که دیتا ها را بر اساس خوش خیم و یا بدخیم بودن نوع سرطان دسته بندی کنیم. دیتایی که در اختیار داریم شامل ویژگیهای مفید و مختلفی مانند میانگین شعاع تقارن تعقر و... میباشد.

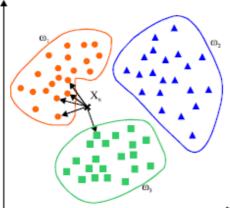
	mean radius	mean texture	mean perimeter	mean area	mean smoothness	mean compactness	mean concavity	mean concave points	mean symmetry	mean fractal dimension	radius error	texture error	perimeter error	area error	smoothness error	compactness error
0	17.99	10.38	122.80	1001.0	0.11840	0.27760	0.3001	0.14710	0.2419	0.07871	1.0950	0.9053	8.589	153.40	0.006399	0.04904
1	20.57	17.77	132.90	1326.0	0.08474	0.07864	0.0869	0.07017	0.1812	0.05667	0.5435	0.7339	3.398	74.08	0.005225	0.01308
2	19.69	21.25	130.00	1203.0	0.10960	0.15990	0.1974	0.12790	0.2069	0.05999	0.7456	0.7869	4.585	94.03	0.006150	0.04006
3	11.42	20.38	77.58	386.1	0.14250	0.28390	0.2414	0.10520	0.2597	0.09744	0.4956	1.1560	3.445	27.23	0.009110	0.07458
4	20.29	14.34	135.10	1297.0	0.10030	0.13280	0.1980	0.10430	0.1809	0.05883	0.7572	0.7813	5.438	94.44	0.011490	0.02461

در این گزارش ما از سه روش مختلف دسته بندی خود را بر اساس خوش خیم و یا بدخیم بودن سرطان انجام میدهیم.

روش KNN یا k همسایه نزدیک:

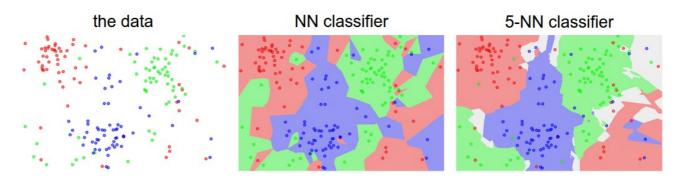
دسته (خوشخیم یا بدخیم) قرار بگیرند.

یکی از شهودی ترین الگوریتهای دسته بندی روش KNN و یا K همسایگی نزدیک، است. ایدهٔ پشت این الگوریتم به این صورت است که برای این که برچسب یک نقطهٔ جدید را تعیین کنیم بررسی میکنیم که K نقطهٔی که ویژگیهای آنها به این نقطه نزدیکتر هستند) کدام ند و در نهایت برچسب نقطهٔ جدید را برابر با بیشترین برچسبی که در بین این K نقطه وجود دارد قرار میدهیم. توجه کنید که در این مدل پارامتری وجود ندارد که یادگیری به آن وابسته باشد. به مدلهایی که خروجی آنها وابسته به پارامتر خاصی نیست مدلهای غیرپارامتری (non parametric) گفته میشود. از این رو مدل K همسایگی نزدیک نیز مدلی ناپارامتری است. در مثالی که در مورد تومورها بررسی میکردیم نیز به طور مشابه برای تصمیم گیری در مورد یک نمونهٔ جدید (اندازه گیری های مربوط به یک بیمار جدید) که همسایگی نزدیک به این نمونه را در نظر بگیریم (تومورهایی که بر اساس ویژگیهای اندازه گیری شده به این تومور شبیه بوده ند) و برچسب اکثریت را در این همسایگی به نقطهٔ جدید نیز نسبت دهیم زیرا معقول به نظر میرسد که تومورهای با ویژگیهای مشابه در یک

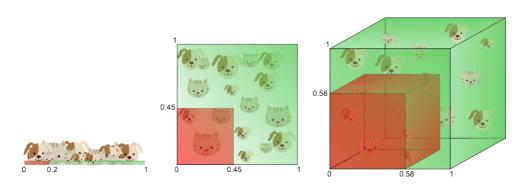
در این مدل دو ابر پارامتر (Hyperparameter) وجود دارد. (ابر پارامتر به هر پارامتری از مدل گفته میشود که در فرآیند یادگیری وارد نمیشود و ثابت هستند و قبل از یادگیری باید تعیین شوند برخلاف پارامترهای معمولی که در فرآیند یادگیری تعیین میشوند).در این مدل یکی خود عدد K، یعنی اندازهٔ همسایگی حول یک نقطه است. و دیگری انتخاب یک معیار برای اندازهگیری فاصله است که بر اساس آن همسایگی تعیین میشود. در ریاضیات میتوان انواع زیادی تابع به عنوان معیار فاصله در نظر گرفت.

نمودار زیر نیز مرز تصمیمگیری را برای این الگوریتم نمایش مهدهد. منظور از مرز تصمیمگیری این است که الگوریتم برای هر ناحیه (یا در برخی مواقع نقطه) از فضا چه تصمیمی میگیرد.

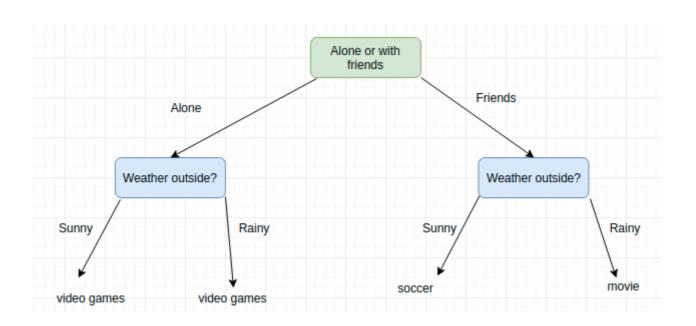
نمایش این نمودار در فهمیدن این که روش ما روی داده چطور تصمیمگیری میکند بسیار مهم است و گاهی میتوان با دیدن این نمودار به برطرفکردن مشکلات مدل پرداخت.

با این که این منطق پشت این مدل امید بخش است اما دست کم یک مشکل جدی دارد. با بالا رفتن بعد، مشکل نفرین بعد یا curse of dimension پیش میآید. نفرین بعد، در یادگیری ماشین به سنگینشدن هزینهای محاسباتی و سختشدن مسأله در بعد بالا گفته میشود. مسأله این است که شهودی که در ابعاد پایین (کمتر مساوی ۳) برای ما سازگار است در فضاهای با بعد بالاتر دارد صادق نیستند. در روش K همسایگی نزدیک این مشکل به این معنا است که با افزایش بعد، نقاطی که در یک همسایگی هستند کمتر شبیه به هم خواهند بود. از این رو برای مسئلهای دستهبندی که بعد دادهی ورودی آن بیشتر از ۳ باشد از الگوریتم KNN استفاده نمیشود.

درخت تصمیم گیری:

یک راه ساده استفاده از مدلهای درخت تصمیمگیری (Decision Tree) است. مدلهای درختی خانوادهٔی ساده اما قدرتمند در یادگیری ماشین هستند. از آزها هم در مسئلهای دستهبندی و هم رگرسیونی استفاده میشود. بهلور شهودی ایده ی اصلی در مدلهای درختی، سوالهای متوالی و سلسلهراتبی است که تصمیمگیری در مورد این سوالات، در نهایت، ما را به جواب می رساند. به عنوان مثال فرض کنید که میخواهید در مورد اینکه بعد از ظهر جمعه پاییزی را به چه ترتیب بگذرانید تصمیمگیری کنید و به دلایلی برایتان واضح نیست که چه برنامهٔی بچینید. در اینصورت میتوانید با بررسی چندین پرسش به جواب برسید. مثلا اولین سوال میتواند در مورد هوا باشد. مثلا اگر هوا ابری بود تصمیم میگیرید با گروه دوستانتان وقت بگذرانید و اگر صاف بود ترجیح میدهید به تنهایی پیادهروی کنید. و مثلا در گذراندن وقت با دوستانتان اگر مجموع پولهایتان از حدی، مثلا ۱۰۰ تومن، بیشتر شد از بیرون غذا سفارش میدهید و فیلم میبینید و در غیر اینصورت زمین فوتبال اجاره میکنید. پس میتوانیم تصمیمگیری در مورد برنامهی بعد از ظهر جمعه را بهصورت زیر نمایش دهیم:

مدلهای درختی، روی دادهای واقعی نیز به طور مشابهی عمل میکنند. یعنی اگر داده ی با n ویژگی داشته باشیم و بخواهیم y را پیشبینی کنیم، در هر گام، یکی از متغیرهای ویژگی را بر اساس اَستانه ی به دو بخش تقسیم میکنیم و بعد در هر گروه به سراغ متغیر دیگری می ویم.

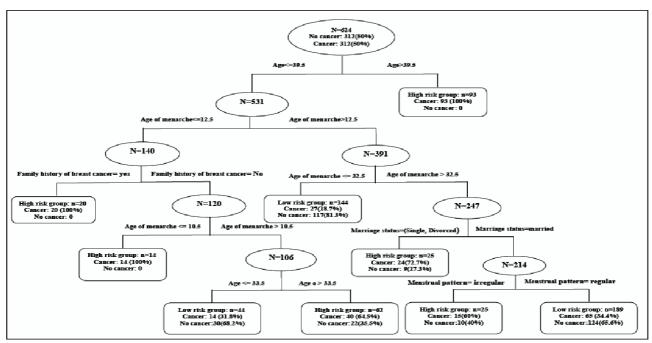
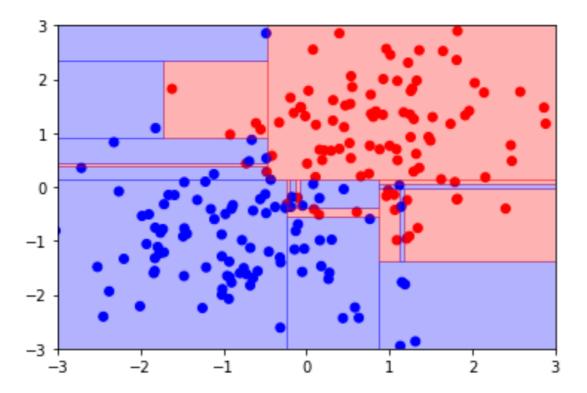

Figure 1. Decision Tree of Women Referred in Imam Khomeini Hospital in Tehran

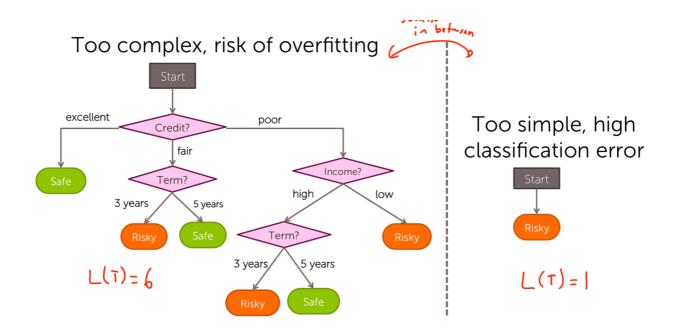
نمودار زیر نیز مرز تصمیمگیری را برای این الگوریتم نمایش مهدهد. منظور از مرز تصمیمگیری این است که الگوریتم برای هر ناحیه (یا در برخی مواقع نقطه) از فضا چه تصمیمی میگیرد.

دو نکته در مورد مدل درخت تصمیمگیری را باید در ذهن داشت.

اول اینکه این مدلها ترجمهپذیر هستند. یعنی میتوان خروجی مدل را به خوبی تحلیل کرد. زیرا در حالت ساده ما با چندین مرحله جدا کردن داده به هر جواب میرسیم، پس میدانیم دقیقا هر جواب به چه صورت تولید شده است. مشکلی که در اغلب مدلهایی که امروزه تب داغی برای آنها وجود دارد، مثل شبکهای عصبی، ترجمهاپذیری خروجی مدل است. بنابراین هرگاه که مدل ساده ی با عملکرد نسبتا مشابه داریم که روند تصمیمگیری در آن روشن است به سراغ مدل ساده ر اما قابل ترجمه میرویم. چراکه فراموش نکنید که در نهایت ما میخواهیم بر اساس خروجی مدل ، در مورد یک مسئله که ما به ازای خارجی دارد، تصمیمگیری کنیم و باید این تصمیم را در کنترلشدهرین حالت ممکن اتخاذ کنیم تا صدمات ناشی از آن را در کمترین مقدار ممکن نگه داریم.

نکته دوم اما این است که این مدلها قابلیت بیشبرازش به داده را دارند که پیشتر گفتیم که در مدلهای یادگیری ماشین این موضوع اصلا قابل قبول نیست. در مدلهای درخت تصمیمگیری، با افزایش عمق درخت، امکان بیش برازش به داده وجود دارد. و دلیل آن نیز روشن است، زیرا با افزایش عمق، حالتبندی داده را به قدری ظریف کردهایم که ممکن است در برگهای انتهایی تنها یک داده قرار بگیرد و به اصطلاح گفته میشود که مدل داده را حفظ (از بر) کرده است. اما چنین مدلی در پیشبینی برای نقاط جدید ضعیف عمل خواهد کرد.

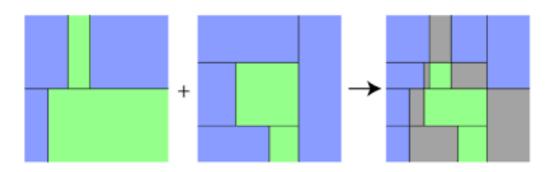
جنگل تصادفی:

گفتیم که مدلهای درخت تصمیمگیری علی رغم تمام ویژگیهای مثبتی که دارند مثل ترجمه پذیری و سادگی، اما با یک نقطه ی ضعف جدی روبه رو هستند و آن، قابلیت بیش برازش آنها به داده است. اما می آوان برای حل این مشکل چارهای اندیشید.

قبلتر گفتیم که، خطای مدل را میتوان در یکی از دو منشا اریبی و واریانس داده جستجو کرد. اگر بخواهیم بدون اینکه مدل را اریب کنیم، خطا را کاهش دهیم، باید راهی پیدا کنیم که واریانس مدل کاهش پیدا کند. مشکل بیشبرازش به داده در مدلهای درخت تصمیمگیری، با زیاد شدن عمق، نیز ناشی از واریانس زیاد پیشبینی آرهاست. یعنی پیشبینی که مدل برای هر نمونه ارائه میدهد، درصورت تکرار فرآیند، پراکندگی زیادی دارد. در آمار مسالهی کاهش واریانس، مسئلهی جدی است و روشهای متعددی برای این منظور توسعه یافتهند. یکی از معمولترین این روشها میانگینگیری است. یعنی برای اینکه تخمینی با واریانس کمتر ارائه دهیم، فرآیند تخمین را چندین بار تکرار میکنیم و نتیجه ی نهایی را میانگین نتیجههای گزارش شده اعلام میکنیم. ثابت میشود که با این کار، واریانس نتیجه کمتر خواهد شد.

ایده ی روش جنگل تصادفی نیز بر مبنای این حقیقت بنا شده است. در این روش چندین مدل درخت تصمیمگیری با عمق کم را روی داده آموزش میههیم و نتیجه ی نهایی را برابر با نوعی میانگین بین نتیجه ی هر درخت در نظر میگیریم. جنگل تصادفی در کلاس مدلهای Ensemble قرار میگیرد. در این مدلها، نتیجه ی نهایی بر اساس ترکیبی از نتیجهای چندین مدل به دست میآید. این ترکیب کردن باعث میشود که پیشبینی پایداری ری داشته باشیم که واریانس و اریبی کمری دارد. در روش جنگلهای تصادفی، چندین مدل درختی ساده با عمق کم را میگیریم اما هر مدل را روی تمام داده آموزش نمیههیم. در واقع عبارت تصادفی در اسم این مدل به این ویژگی برمیگردد که هر درخت تصمیمگیری را روی زیرمجموعه ی تصادفی از داده با تعداد تصادفی از ویژگیهای داده آموزش میههیم. در نهایت در مسئلهای دسته بندی، کلاسی که مدل جنگل تصادفی برای هر داده پیشبینی میکند، رای اکثریت بین نتیجه ی درختها را گزارش میههد).

نمودار زیر نیز مرز تصمیمگیری را برای این الگوریتم نمایش میدهد. منظور از مرز تصمیمگیری این است که الگوریتم برای هر ناحیه (یا در برخی مواقع نقطه) از فضا چه تصمیمی میگیرد.

سنجش مدل:

بعد از هر مسئلهی دستهبندی، بر اساس نتیجهی مدل ماتریسی تشکیل داده می شود، به نام ماتریس درهمریختگی (Confusion Matrix) . فرض کنید مسئلهی دستهبندی با دو کلاس (برچسب)، ۰ و ۱ داریم. بعد از اینکه مدل را روی داده آموزش دهیم و خروجی مدل را روی دادهی آزمایشی بگیریم میتوان نتیجه را به شکل ماتریس زیر نمایش داد:

Confusion Matrix

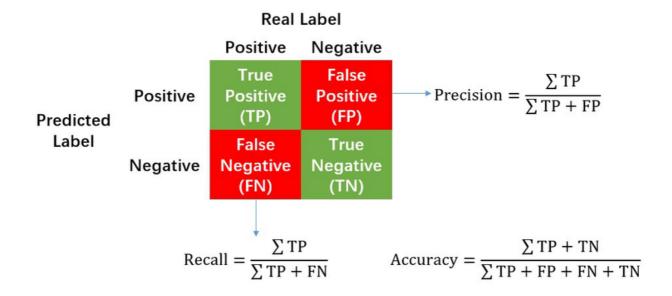
	Actually Positive (1)	Actually Negative (0)
Predicted Positive (1)	True Positives (TPs)	False Positives (FPs)
Predicted Negative (0)	False Negatives (FNs)	True Negatives (TNs)

در این ماتریس True Positives به پیشبینیهایی میگوییم که برای کلاس مثبت به درستی انجام شدهاند. به عنوان مثال، مسالهی سرطان سینه را در نظر بگیرید. True Positive در این مثال به تعداد نمونهای از داده میگوییم که کلاسی که مدل برای آنهای پیشبینی میکند، بدخیم است (Positive) و در واقعیت نیز آنها در گروه بدخیم سرطان بودهاند (True). به همین ترتیب نیز True Negatives به نمونهایی که گفته میشود در گروه از خوش خیم سانحه پیشبینی شدهاند (Negative) و در حقیقت نیز بدخیم بودند(True). اما گاهی کلاس پیشبینی شده با کلاس حقیقت متفاوت است، در این مواقع اگر در حقیقت نمونهای به کلاس منفی (خوش خیم) تعلق داشته باشد و در کلاس مثبت (بدخیم) پیشبینی شود، از عبارت False Negative استفاده میکنیم در حالت عکس از عبارت عبارت False Negative استفاده میکنیم در حالت عکس از عبارت (Accuracy)، صحت استفاده میکنیم. حال که با درایهای این ماتریس را آشنا شدیم، به معرفی معیارهای دقت (Precision)، صحت (Precision)، یادآوری (Recall) و امتیاز (Precision) ۱- ۱۵ میپردازیم.

دقت شهودی ترین اندازه ی است که به عملکرد یک مدل می توان نسبت داد، و آن نسبت پیش بینیهای درست به کل مشاهدات است.

صحت نسبت پیشبینههای درست از کلاس مثبت به کل پیشبینههای مثبت است.

recall نیز نسبت پیشبینههای درست از کلاس مثبت، به تمام نمونههای با کلاس مثبت در داده است.

امتیاز F1 نیز جمع وزنداری از دو معیار صحت و یادآوری است. بنابراین این معیار هر دو مفهوم False Positive امید بطور شهودی، تعبیر این معیار به سادگی معیاری مثل دقت نیست، اما بیشتر از آن استفاده میشود به خصوص زمانی که توزیع کلاسهای متفاوت یکی نباشد. دقت در حالتی که ما برای False Positive و Palse Negative هزینهی یکسانی پرداخت کنیم، معیار خوبی است. منظور از هزینه برای داشتن، همان عواقب تصمیمگیری بر اساس مدل است. فرض کنید مسئلهی ما شناسایی ژن موثر در بیماری و در نهایت از بین بردن این ژن است. واضح است که در این مساله Palse Positive هزینهی زیادی برای ما دارد چراکه اگر ژن واقعا در بیماری موثر نباشد، ما در واقع داریم یک ژن سالم را از بین میبریم، بنابراین هزینهی که False اشد، اشد، است در در این مسئله با هزینهی Positive میشود. است که هزینهی این دو متفاوت باشد، بهتر است در سنجش عملکرد مدل هر دو را دخیل کنیم، و در این مسئلها معیار امتیاز ۴۲٬ بیشتر استفاده میشود.

بررسی کدها:

مدل knn:

```
[6]: X = dataframe[['mean radius', 'mean concave points']].values
 [7]: Y = dataframe['target'].map({'benign':0,'malignant':1})
[10]: X_train,X_test,Y_train,Y_test = train_test_split(X,Y,test_size = 0.25,stratify = Y)
[11]: from sklearn.neighbors import KNeighborsClassifier
from sklearn.metrics import accuracy_score
[12]: K = [2,3,4,5,6,7,8,9,10]
         acc = []
for k in K:
               k in K:
knn = KNeighborsClassifier(n_neighbors= k)
knn.fit(X_train,Y_train)
y_pred_knn = knn.predict(X_test)
acc.append(accuracy_score(Y_test,y_pred_knn))
[13]: plt.figure(figsize = (16,6))
plt.plot(K, acc, '-o')
plt.xlabel('number of neighbors, k')
plt.ylabel('accuracy')
plt.xticks(K)
         plt.show()
            0.895
            0.890
            0.885
          ÷ 0.880
          g 0.875
            0.870
            0.865
            0.860
[14]: knn = KNeighborsClassifier(n_neighbors= 3)
knn.fit(X_train,Y_train)
[14]: KNeighborsClassifier(n_neighbors=3)
[15]: y_pred = knn.predict(X_test)
[16]: print(metrics.classification_report(Y_test, y_pred))
                             precision
                                                recall fl-score
                                    0.89
                                                                 0.92
                         Θ
                                                                                 143
143
143
         accuracy
macro avg
weighted avg
                                                                 0.90
                                    0.90
                                                   0.90
```

در این قسمت از کد بعد از تعریف کردن X و y (که در قسمتهای بالاتر توضیح دادیم که چرا دو ستون از X انتخاب کردیم) یک کار کلیدی دیگر نیز انجام میدهیم و آن این است که مقدار بهینه برای k را بیدا میکنیم. مقدار بهین را میتوان از نموداری که رسم کرده این تشخیص دهیم.

بنابرین با استفاده از آن مدل را میسازیم و عملکرد سیستم را با توجه به دادهای تستی که جدا کرده بودیم میسنجیم.

مدل درخت تصمیم گیری:

Deccision Tree

```
[17]: from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
      from six import StringIO
      import pydotplus
      from IPython.display import Image
      from sklearn.tree import export_graphviz
[18]: X = dataframe.drop(columns='target')
[19]: y = dataframe['target'].map({'benign':0,'malignant':1})
[20]: X train,X test,y train,y test = train test split(X, y, test size = 0.25, stratify = y)
[21]: tree model = DecisionTreeClassifier()
      tree_model.fit(X_train,y_train)
[21]: DecisionTreeClassifier()
[22]: y_predicted = tree_model.predict(X_test)
[23]: print(metrics.classification_report(y_test, y_predicted))
                                recall f1-score support
                    precision
                 0
                         0.98
                                   0.98
                                             0.98
                                                        90
                 1
                        0.96
                                   0.96
                                            0.96
                                                        53
                                            0.97
                                                       143
         accuracy
         macro avg
                        0.97
                                  0.97
                                            0.97
                                                       143
                                  0.97
                                                       143
      weighted avg
                        0.97
                                            0.97
```

در این قسمت کار اضافه خاصی نیاز نیست که انجام دهیم. تنها تفاوتی که بین یادگیری این الگوریتم و الگوریتم قبلی است (منظور در دادن دادها به الگوریتم است وگرنه کلیت این دو الگوریتم به طور کلی با هم فرق دارند) آن است که در این الگوریتم از تمامی ستونهای ویژگی در دادها استفاده میکنیم ولی در حالت قبل به دلیل بروز مشکلاتی چون نفرین بعد تنها از دوتا از آنها استفاده میشد.

جنگل تصادفی:

```
X = dataframe.drop(columns='target')
y = dataframe['target'].map({'benign':0, 'malignant':1})
X_train,X_test,y_train,y_test = train_test_split(X, y, test_size = 0.25, stratify = y)
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier
rf = RandomForestClassifier(n_estimators = 500, min_samples_leaf = 0.13, random_state = 1)
: rf.fit(X_train,y_train)
RandomForestClassifier(min_samples_leaf=0.13, n_estimators=500, random_state=1)
y_pred_rf = rf.predict(X_test)
importances_rf = pd.Series(rf.feature_importances_,
sorted importances rf = importances rf.sort values()
<matplotlib.text.Text at 0x7f8c14149910>
                                                                                                                Feature Importance
       worst perimeter worst concave points
      mean concave points
worst radius
worst area
mean concavity
            mean perimeter
                 mean area
             area error
worst concavity
        perimeter error
radius error
mean compactness
        worst compactness
concavity error
mean texture
worst texture
worst smoothness
    compactness error
worst fractal dimension
concave points error
          worst symmetry
symmetry error
mean smoothness
smoothness error
               texture error
    mean fractal dimension
fractal dimension error
mean symmetry
                                                     0.02
                                                                             0.04
                                                                                                      0.06
                                                                                                                               0.08
                            0.00
print(metrics.classification_report(y_test, y_pred_rf))
                    precision
                                  recall fl-score support
                          0.91
                                     0.98
                                                 0.94
                                                               53
        accuracy
                                                 0.92
                                                              143
                          0.93
                                     0.90
                                                 0.92
                                                               143
   weighted avg
                          0.93
                                     0.92
                                                 0.92
                                                              143
```

دادهای داده شده به الگوریتم در این روش کاملاً یکسان با حالت قبلی میباشد. اما این روش نکته جالب دیگری را نیز میتواند به ما برگرداند و آن میزان اهمیت هرکدام از ویژگیهای موجود در دادها میباشد. که در انتهای کد آنها را به صورت یک نمودار دریافت کردهایم.

مقایسه نهایی بر اساس نتایج:

در نتایجی که از به دست آمد ضعیف ترین عملکرد مربوط به k همسایه نزدیک با تعداد بعد بالا بود که دلیل ایجاد اشکال در این حالت مشکل نفرین بعد در این حالت بود.که به دلیل عملکرد بسیار ضعیف مقدار محاسبه شده آن را در نوت بوک نیاوردیم اما به راحتی میتوان با اضافه کردن چندین ستون دیگر به آن تغییرات و کاهش دقت را در آن مشاهده کرد. Knn در حالت ۲ بعدی عملکرد بسیار خوبی داشت و تا نزدیک به ۹۰ درصد نیز توانست خود را تقویت کند. اما در بهترین حالت خود نیز از درخت تصمیم گیری عملکرد ضعیف تری داشت. یکی از علل احتمالی میتواند این باشد که در دسته بندی به کمک درخت تصمیم گیری ما صرفاً به دو ویژگی مدل را محدود نمی کردیم و مدل بدون مشکل میتوانست ابعاد دیگر و ویژگیهای دیگر را بررسی کند و به درصد بالاتر از ۹۰ برسد. هرچند در این حالت نیز بدون مشکل نبودیم. همانطور که گفته شد یکی از اصلی رین مشکلات موجود در مدل های درخت تصمیم گیری بدون مشکل نبودیم. همانطور که گفته شد یکی از اصلی رین مشکلات موجود در مدل های درخت تصمیم گیری را باز هم کمی بهبود ببخشیم.

حدس میزنیم که در صورت استفاده از شبکهای عصبی میتوانستیم کیفیت مدل را از این مقدار هم بیشتر کنیم اما به دلیل ترجمه نابذیری این مدل ها و همچنین حساس بودن دادها و لزوم نیاز به ترجمه بذیری ترجیح دادیم که از این مدل استفاده نکنیم.

منابع:

hands on machine learning کتاب

https://towardsdatascience.com

دوره هوش مصنوعی quera

https://lawtomated.com/accuracy-precision-recall-and-f1-scores-for-lawyers

https://www.semanticscholar.org/paper/Diagnostic-classification-scheme-in-Iranian-

<u>breast-Malehi/fbad2686e02bc546b7140a006f80b9eb6c8c3503</u>

/https://dimensionless.in/introduction-to-random-forest

kaggle.com